

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Eleny Závadskej a členiek senátu JUDr. Aleny Poláčkovej, PhD. a JUDr. Marianny Reiffovej, v právnej veci žalobcu **MUDr. P. B.**, bytom v Ž., zastúpeného JUDr. O. Š., advokátom v B., proti žalovanému **Ministerstvu zdravotníctva Slovenskej republiky** so sídlom v Bratislave ul. Limbová č.2, o pokutu za porušenie povinnosti pri výkone zdravotníckej starostlivosti, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 8. novembra 2007, č. k. 1S 167/05-67, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 8. novembra 2007, č. k. 1S 167/05-67 **m e n í** tak, že rozhodnutie žalovaného z 20. apríla 2005 číslo 13234-1/2005-SP **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Účastníkom náhradu trov konania **nepriznáva**.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 8. novembra 2007, č. k. 1S 167/05-67, zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania rozhodnutia žalovaného z 20. apríla 2005 č. 13234-1/2005-SP o uložení pokuty vo výške 5 000 Sk za to, že v januári 2004 nenastúpil do lekárskej služby prvej pomoci (ďalej len „LSPP“).

Krajský súd sa stotožnil s právnym záverom žalovaného, že § 18 a § 26 zákona č. 277/1994 Z. z. o zdravotnej starostlivosti v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zdravotnej starostlivosti“), ktoré v rozhodnom čase upravovali povinnosti zdravotníckeho zariadenia pri výkone zdravotnej starostlivosti, ukladali zdravotníckemu zariadeniu povinnosť vykonávať LSPP. Aj keď žalobca neuzavrel zmluvu s prevádzkovateľom stanice LSPP, neznamená to, že nemal povinnosť nastúpiť do LSPP. Takáto povinnosť žalobcovi vyplývala priamo zo zákona ako poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti bez ohľadu na skutočnosť, či žalobca poskytoval zdravotnícku starostlivosť v štátnom alebo neštátnom zdravotníckom zariadení.

Proti rozsudku krajského súdu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca a žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a rozhodnutie žalovaného ako aj prvostupňového správneho orgánu zrušil.

Namietal, že v rozhodnom období zmluvu na výkon LSPP so zdravotnou poisťovňou v danom obvode uzatvoril len MUDr. R. (ďalej len „prevádzkovateľ LSPP“), ktorý vykonával LSPP na základe povolenia ako podnikateľskú činnosť, a preto mal byť personálne a vecne spôsobilý zabezpečovať rozsah a druh zdravotnej starostlivosti, ktorú poskytoval.

Tvrdil, že žalobca v tomto období nemal povolenie na poskytovanie zdravotnej starostlivosti v stanici LSPP, a preto ani nemohol mať v tomto rozsahu so zdravotnou poisťovňou uzatvorenú zmluvu. Pre ekonomickú nevýhodnosť neuzavrel zmluvu ani s prevádzkovateľom LSPP, ako súkromným podnikateľským subjektom. Žalovaný ho preto nemohol nútiť, aby pracoval zadarmo pre prevádzkovateľa LSPP a nastupoval do LSPP na základe jeho pokynov.

Namietal, že takýto postup bol v rozpore s čl. 4 Dohovoru Medzinárodnej organizácie práce č. 29 o nútenej alebo povinnej práci, pretože tento článok hovorí o zákaze nútiť vykonávať činnosť v prospech súkromného subjektu, aj keď napíňa verejnoprospešný účel.

Ďalej namietal, že žalobca bol viazaný len pokynmi lekára samosprávneho kraja podľa § 18 ods. 3 zákona o zdravotnej starostlivosti a nie pokynmi prevádzkovateľa LSPP, že žalobca napriek tomu, že nenastupoval do LSPP bol pripravený pri náhlom ochorení alebo zhoršení zdravotného stavu svojich pacientov potrebnú zdravotnú starostlivosť poskytnúť aj mimo riadnej prevádzky svojho zdravotníckeho zariadenia a že pokuta mu nebola udelená za to, že neposkytoval LSPP, ale za to, že nenastúpil do služieb LSPP k prevádzkovateľovi LSPP, teda inému držiteľovi povolenia.

Poukázal tiež na skutočnosť, že žalovaný v rozhodnutí neuviedol, za ktoré konkrétne porušenie zákona mu je pokuta uložená a zopakoval námietky, týkajúce sa pochybení v procesnom postupe žalovaného, ktoré namietal už v žalobe.

Žalovaný žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správny. Tvrdil, že žalobca neuviedol žiadne nové skutočnosti alebo dôkazy, ktoré by mohli mať za následok vecnú nesprávnosť rozhodnutia krajského súdu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací /§ 250ja v spojení s § 246c OSP/ preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné vyhovieť.

Podľa § 2 ods. 1 zákona o zdravotnej starostlivosti je zdravotná starostlivosť starostlivosťou o ochranu, zachovanie a navrátenie zdravia fyzickej osoby (ďalej len "osoba"), ktorú poskytuje zdravotnícky pracovník (§ 54 ods. 3); poskytuje sa v zdraví, v chorobe, v tehotenstve, pri pôrode a v šestonedelí.

Podľa § 17 ods. 1 a 2 citovaného zákona zdravotná starostlivosť sa poskytuje ambulantne alebo ústavne formou primárnej, sekundárnej a následnej zdravotnej starostlivosti v štátnych a neštátnych zdravotníckych zariadeniach.

Ambulantná starostlivosť sa poskytuje v ambulanciách, formou návštevnej služby, ďalej v rámci lekárskej služby prvej pomoci a rýchlej zdravotnej pomoci, a to

aj v byte chorého alebo na inom mieste, na ktorom treba pacientovi poskytnúť túto starostlivosť.

Podľa § 18 ods. 1 a 3 zákona o zdravotníckej starostlivosti primárna zdravotná starostlivosť je základná ambulantná preventívna a liečebná starostlivosť vrátane sprostredkovania ďalšej odbornej, ambulantnej a ústavnej starostlivosti, návštevnej služby, lekárskej služby prvej pomoci a rýchlej zdravotnej pomoci. Poskytujú ju praktickí lekári pre dospelých, praktickí lekári pre deti a dorast, dorastoví lekári, gynekológovia, zubní lekári a ďalší príslušní zdravotnícki pracovníci.

Lekárska služba prvej pomoci je zdravotná starostlivosť pri náhlom ochorení, zhoršení zdravotného stavu alebo pri ohrození života, ktoré vzniklo v čase mimo riadnej prevádzky zdravotníckeho zariadenia. Lekársku službu prvej pomoci sú povinné vykonávať zmluvné zdravotnícke zariadenia primárnej zdravotnej starostlivosti podľa pokynov lekára samosprávneho kraja.

Podľa § 26 ods. 1 písm. a) zákona o zdravotníckej starostlivosti zdravotnícke zariadenie je povinné poskytovať zdravotnú starostlivosť podľa ustanovení tohto zákona.

Podľa § 54 ods. 1 zákona o zdravotníckej starostlivosti zdravotnú starostlivosť poskytujú zdravotnícki pracovníci.

Podľa § 74 ods. 1 písm. c) zákona o zdravotníckej starostlivosti Ministerstvo zdravotníctva ako ústredný orgán štátnej správy na úseku zdravotníctva v rámci svojej pôsobnosti odborne usmerňuje poskytovanie zdravotnej starostlivosti.

Podrobnosti o pravidlách zabezpečenia poskytovania LSPP, vrátane možnosti štátneho krajského resp. okresného lekára poveriť štátne alebo neštátne zdravotnícke zariadenie poskytujúce primárnu zdravotnú starostlivosť poskytovaním LSPP, upravovalo Odborné usmernenie č. 30 o lekárskej službe prvej pomoci z 1. júna 1998.

Podľa § 76 ods. 1 písm. e) zákona o zdravotníckej starostlivosti štátnu správu na úseku zdravotníctva v samosprávnom kraji ako prenesený výkon štátnej správy vykonáva samosprávny kraj. Na vykonávaní úloh preneseného výkonu štátnej správy sa v samosprávnom kraji podieľa lekár samosprávneho kraja, ktorý vykonáva štátny dozor, vydáva záväzné opatrenia na odstránenie nedostatkov zistených pri výkone štátneho dozoru a ukladá pokuty za porušenie povinností ustanovených týmto zákonom a osobitnými predpismi upravujúcimi výkon zdravotníckeho povolania.

Zo spisov odboru zdravotníctva Žilinského samosprávneho kraja číslo 2004/00093-06, že žalobca bol poskytovateľom zdravotnej starostlivosti ako prevádzkovateľ neštátneho zdravotníckeho zariadenia – ambulancie pre dospelých v R..

Žilinský samosprávny kraj podaním z 15. januára 2004 upozornil žalobcu na povinnosť vykonávať SSP s poučením, že mu môže byť uložená sankcia podľa § 70 v spojení s § 33 ods. 8 Zákona o zdravotnej starostlivosti. Toto podanie bolo žalobcovi doručené 26. januára 2004.

Žilinský samosprávny kraj ako správny orgán prvého stupňa následne listom z 11. februára 2004 oznámil žalobcovi, že proti nemu začal správne konanie pre nenastúpenie do služieb LSPP.

V spise sa nenachádza oznámenie MUDr. J. R., prevádzkovateľa stanice LSPP na Poliklinike v R. o porušení právnej povinnosti žalobu, rozpis služieb s dokladom, že žalobca bol oboznámený s termínom LSPP, ani doklad o tom, že do služby nenastúpil, prípadne ospravedlnenie jeho nenastúpenia do pohotovostnej služby alebo zistenie dôvodov, pre ktoré sa tak stalo.

Žiadne iné dôkazy, na preukázanie skutku, za ktorý bola žalobcovi uložená pokuta, sa v spise nenachádzajú.

V spise sa nenachádzajú doklady, ktoré svedčia o tom, na ktorý deň bol žalobcovi určený deň pohotovostnej služby, či bol s termínom pohotovostnej služby žalobca oboznámený, nebolo zistené a v spise doložené, v ktorý deň konkrétne

po upozornení na následky nenastúpenia do služby nenastúpil do LSPP, ani nebol zistený dôvod, pre ktorý sa tak stalo.

Z rozhodnutí o uložení pokuty nevyplýva presné vymedzenie skutku, za ktorý mu bola uložená sankcia, hoci v konaniach o administratívnych deliktoch (ktorým je aj konanie o uložení sankcie za porušenie povinností podľa zákona o zdravotnej starostlivosti) musí byť vo výroku rozhodnutia uvedený skutok s jeho právnou kvalifikáciou a nielen výška uloženej sankcie. Popis skutku, za ktorý bola sankcia uložená len v odôvodnení rozhodnutia (ktoré navyše nemá oporu vo vykonanom dokazovaní a nevyplýva ani z obsahu spisov) nie je postačujúci.

Len z obsahu rozhodnutí správnych orgánov vyplýva, že žalobca od začiatku roku 2004 nenastúpil do LSPP podľa rozpisu služieb, ktorý vypracoval MUDr. J. R., prevádzkovateľ LSPP v R. a že službu nevykonával ani po upozornení vedúceho odboru Žilinského samosprávneho kraja z 15. januára 2004.

Keďže z obsahu vykonaného dokazovania nemožno zistiť, za ktoré konkrétne nenastúpenie do LSPP bol žalobca postihnutý uložením sankcie a nebolo preukázané, že by správny orgán vykonal dokazovanie, ktorým bolo preukázané porušenie právnej povinnosti zo strany žalobcu, nebol konkretizovaný čas, kedy k takémuto porušeniu povinností zo strany žalobcu došlo a ani správny orgán neskúmal zavinenie žalobcu a existenciu príčinnej súvislosti medzi porušením právnej povinnosti a nenastúpením do služby, nemožno považovať rozhodnutie správneho orgánu za zákonné.

Obsah výroku rozhodnutia nezodpovedá obsahu spisov a jeho právne závery tiež nie sú dostatočne zdôvodnené.

Odvolací súd preto považuje za predčasné závery súdu prvého stupňa o primeranosti podmienok poskytovania úhrady za LSPP lekárom neštátnych zdravotníckych zariadení, ktoré boli predmetom dohody, uzatvorenej medzi prevádzkovateľom LSPP a jej poskytovateľom podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka, hoci aj odvolací súd zastáva právny názor, že jej neuzavretie nemôže ísť

na úkor práv poistencov v danom zdravotníckom obvode a nemôže byť dôvodom na to, aby lekár, ktorý je povinný poskytovať LSPP z tohto dôvodu do LSPP nenastúpil.

Treba tiež pripomenúť, že žalovaný neskúmal, či neuplynula lehota na uloženie sankcie žalobcovi a rovnako nezisťoval, či v dôsledku zmeny zákona o zdravotnej starostlivosti, ku ktorej došlo zákonom č. 576/2004 Z.z. s účinnosťou od 1. januára 2005 (teda pred právoplatným rozhodnutím o veci), nezanikla trestnosť skutku, za ktorý bola sankcia uložená, lebo aj v konaní o priestupkoch platí zásada trestného práva, podľa ktorej nemožno potrestať fyzickú osobu za skutok, ktorý v čase rozhodovania nemal za následok porušenie povinností, ani nemožno uložiť sankciu, ktorá je vyššia, ako bola sankcia v čase spáchania skutku, alebo sankciu, ktorá je vyššia, ako sankcia v čase rozhodovania o treste za priestupok. Táto zásada platí aj v prípade, ak sa konania, začaté podľa doterajších predpisov, majú podľa nich aj skončiť.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky odvolanie žalobcu považoval za dôvodné a napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave ako vecne nesprávny podľa § 250ja ods. 4 OSP zmenil tak, že napadnuté rozhodnutie žalovaného zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 250k ods. 1 OSP a úspešnému žalobcovi ich náhradu nepriznal, lebo právny zástupca žalobcu v lehote podľa § 151 ods. 2 OSP nevyčíslil a iné trovy konania žalobcovi zo spisu nevyplývajú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. mája 2008

JUDr. Elena Závadská, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :
Mária Kráľová